

AZ EU NYUGAT-BALKÁNI BŐVÍTÉSÉNEK FOLYAMATA: NYÍLJON MEG ÉS LEGYEN RÉSZESE!

képek: (C) European Commission
látványterv és tördelés/szerkesztés: (C) Lazar Backović

Európa:
A bővítések története
2-3. oldal

A Balkán:
Történelem pár szóban
4-5. oldal

Országjelentések:
Ön tudta?
6-7. oldal

Tekintse meg a nyugat-balkáni államokat Európa szívében! | BELSŐ LAP, 8-9. oldal
Kövesse a nyugat-balkáni államok útját az EU-ba! | IDŐVONAL, 2-15. oldal

Az Unióhoz csatlakozás
ára és előnyei
10-11. oldal

EU-bővítés:
Örökké növekvő Unió?
12-13. oldal

Tanárok Európája:
Mit tehetünk az osztályban?
14-15. oldal

EURÓPA: A BŐVÍTÉSEK TÖRTÉNETE

agnieszka_mucha

Különösen a Balkán országainak lehet nagy segítség az EU-tagság a fejlődésben és stabilizációban.

Gliwice, Lengyelország

Kiscsoportos kezdet

Az európai integrációs folyamatot a kontinens közép-nyugati államainak egy kis csoportja indította útjára 1951-ben, amikor Belgium, Franciaország, a Német Szövetségi Köztársaság, Olaszország, Luxemburg és Hollandia egy kormányközi konferenciára ült össze Párizsban. A szupranacionális alapelveken nyugvó Szén- és Acélközösség, valamint korai formájában az Európai Bizottság a Bírósággal, a Tanáccsal és a Parlamenttel együtt volt hivatott őrizni a tagállamok közti békét. A Hatok ezáltal túlhaladták az Európára 17. század óta jellemző, kormányközi alapelvű nemzetközi kapcsolatrendszeret. 1957-ben hasonló elvek alapján létrehozták az Európai Gazdasági Közösséget (EGK), ami a mai Európai Unió magja.¹

A legnagyobb vonzerőt az EGK közös piacán végbemenő gazdasági fejlődés jelentette, emellett az áruegyezmény és a stabil kereskedelmi jogrendszer. Ezen felül az 1960-as évek végére javarészt befejeződött a dekolonizáció, így az európai államok többé-kevésbé elveszítették világhatalmi státuszukat éppúgy, mint kibékíthetetlen érdekellentéteiket.

Hasonló körülmények között ment végbe Görögország felvétele 1981-ben, majd Spanyolországé és Portugáliáé is 1986-ban. Mindhárom ország jobboldali vagy katonai diktatúrákból lábalt ki kevésbé fejlett piacgazdaságokkal. Demokratikus stabilizációjukhoz biztos demokratikus háttérre volt szükségük partner országok formájában. Visszatekintve, ez a kísérlet kifizetődő volt és nagy lendületet adott, ad a mai napig, a későbbi és jelenlegi bővítési folyamatoknak.

A blokkok közti ellentétén túl

// 1991|05|02
A borovo selo-i incidens a kelet-horvátországi Vukovar mellett. Megkezdődik Jugoszlávia összeomlása és az úgynevezett délszláv háború.

kozott az Európai Unióhoz.

1995-ben érkeztek az első országok, melyek immár a két évvel korábban meg-alapított Európai Unió tagállamai lettek. A hidegháború idején Ausztriát, Finnországot és Svédországot kötötték semlegességi nyilatkozataik, melyek kívül tartották őket a Közösségen a kommunista blokk összeomlásáig.

A Nagy Bővítés

2004-ben került sor a legnagyobb EU-bővítésre: tíz ország – Ciprus, a Cseh Köztársaság, Észtország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Szlovákia és Szlovénia – csatlakozott az év május 1-jén.² 2007-ben következett Bulgária és Románia. 2011-ben az Európai Unió 27 tagállamot számlál.

Okok az EU-hoz való csatlakozásra

40 év bővítései után egészen világosak a fő

// 1991|06|27
A 10 napos háború kezdete Szlovénia és a Jugoszláv Néphadsereg (JNA) között.

// 1991|04|29
Az 1990. decemberi és 1991. februári diáktüntetések követően Albániában elfogadják az első, jogállami és demokratikus alapokat lefektető alkotmányt.

// 1991|06|25
Horvátország és Szlovénia deklarálja függetlenségét a Jugoszláv föderációtól.

Az első tagfelvétel

Tizenhat év telt el, mire 1973-ban lezajlott az első bővítés és az Ír Köztársaság, Dánia, valamint Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága tagállamokká váltak.

Az 1980-as évek végén, 1990-es évek elején végbe menő európai forradalom lehetővé tette Németország újraegyesítését, így a volt Német Demokratikus Köztársaság a Keleti Blokkból elsőként csatlakozott az Európai Unióhoz.

okok, amiért egy ország tagállammá szeretne válni.

Ennek hármas célja lehet: demokrácia, piacgazdaság és az út vissza Európába.³ Tágabban értelmezve, az integrációs

folyamat a poszt-nacionalizmus, poszt-imperializmus, poszt-blokk konfrontáció és a poszt-kommunizmus állomásaként értelmezhető. Az egyedi körülmények természetesen sokban eltérhetnek; a függetlenség megszilárdítása, a demokrácia stabilizálása és a gazdasági haszon termelése azonban közös érték minden tagállam és az Európai Unió minden állampolgára számára.

A tagság feltételei

1993 óta az EU határozott követelményeket állít a felvételre váró államok elé. Ebben az évben az állam- és kormányfők – az úgynevezett Európai Tanács – a Koppenhágai Kritériumokba foglalta össze a korábban is implicit módon meglévő feltételeket a tagállammá váláshoz. Fontos megjegyezni, hogy ezek a kritériumok kötelezőek a már EU-tag államokra nézve is. Az új tagállamok számára a Bizottság egyre konkrétabb követelményeket fogalmazott meg a teljesítendő feladatok megjelölésével.

„A tagság feltétele, hogy a jelölt ország a demokráciát, a jogállamiságot, az emberi jogokat és a kisebbségek tiszteletét és védelmét garantáló, szilárd intézményekkel bírjon, rendelkezzen működő piacgazdasággal, valamint képes legyen az Unión belüli verseny nyomását és a piaci erőviszonyokat kezelni. A tagság feltételezi a jelölt képességét arra, hogy

„A békés, demokratikus és szabad fejlődés vonzza az európai népeket.”

Összefoglalva, ezeket a kötelezettségeket a politika, gazdaság és az *acquis communautaire* (a teljes közösségi jogrendszer) hármas kritériumának nevezzük. Emellett szükség van a továbblépésre való akarat nyilvánítására az integrációs folyamatban.

Sokszor elfelejtődik azonban a negyedik koppenhágai kritérium, amely kötelezi a bővülő EU-t és tagországait, hogy megtegyék a szükséges reformintézkedéseket azért, hogy a kibővülő Unió hatékony és demokratikus legyen.

„Az Unió képessége az új tagok befogadására az integráció lendületének megtar-

A tanulság?

A gazdasági nehézségek, szociális egyenlőtlenségek és a nacionalista populizmus idején szükségesnek látszik emlékeztetni magunkat az Európai Unió értékeire. Bár az integrációs folyamat nem kizárólag sikerek sorozata, a békés, demokratikus és szabad fejlődési irányok még mindig vonzzák az európai államokat és népeket, hogy Uniós tagságért folyamodjanak. A csatlakozás azonban önmagában nem garanciája a humán értékeknek, pusztán azok biztató jelzője.

¹ Stirk, P.M. / Weigall, D. (eds.) 1999: The Origins and Development of European Integration. A Reader and Commentary, London: Pinter, p. 126.

² Pollak, J. / Slominski, P. 2006, Das politische System der EU, Wien: Facultas, pp. 17-51.

³ Lippert, B. 2004, Glanzloser Arbeitserfolg von epochaler Bedeutung, in: idem, Bilanz und Folgeprobleme der EU-Erweiterung, Baden-Baden: Nomos, p.21.

⁴ http://www.europarl.europa.eu/enlargement/cc/pdf/cop_en.pdf (last call: January 2011)

⁵ Ibid.

renate_sidiropoulou

Csakis a személyes kapcsolat útján - amikor találkozol, együtt dolgozol, együtt ünnepsz valakivel - tudod megismerni és értékelni a másikat.

Thesszaloniki, Görögország

// 1991|09|08
Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság „Macedón Köztársaság” néven kinyilvánítja függetlenségét a Jugoszláv föderációtól.

// 1992|03|05
Bosznia-Hercegovina kikiáltja függetlenségét Jugoszláviától.

// 1991|08|25
Elindul Vukovar ostroma, valamint a nem szerbek elleni első etnikai tisztogatás.

// 1991|12|19
Mintegy válaszul Horvátország függetlenségének kinyilvánítására, a Krajina-terület is deklarálja önállóságát. A Krajinai Szerb Köztársaság székhelyéül Knin-t teszik meg. Ez a terület 1995-ben újra Horvátország része lesz.

alávesse magát a tagsággal járó kötelezettségeknek, ezzel együtt tartsa magát a politikai, gazdasági és pénzügyi unió céljaihoz.”⁴

tása mellett szintén fontos szempont mind az Unió, mind a jelölt országok általános érdekét tekintve”⁵

A BALKÁN - TÖRTÉNE

A Balkán az európai történelem küzdelmeiben

„A 20. századi európai történelem a Balkánon kezdődött. A szegénység és az etnikai villongások éket vertek az emberek közé és gyűlöletet szítottak.”¹

tjitske_jongma

Azt mondom: Ha megfelelnek a követelményeknek, kapniuk kell egy esélyt.

Burdaard (Frízföld), Hollandia

Ritka, hogy valaki a „Balkán” nevet hallva azt annak névrokonához kapcsolná, a Balkán-hegységhez, mely a Fekete-tengertől az Adriai-tengerig húzódik, amikor a délkelet-európai területre gondol. A legtöbben automatikusan azt a területet értik alatta, mely az egykori Jugoszláviából (Bosznia-Hercegovina, Horvátország, Koszovó (az ENSZ Biztonsági Tanács 1244-es határozata szerint), Macedónia (Volt Jugoszláv Köztársaság), Montenegró, Szerbia és Szlovénia), Albániából,

a Balkán „Európa sebezhető alhasa”.³ Mégis, mi teszi a Balkánt ennyire különlegessé? A találkozási pont és olvasztótégely kettős szerepe rányomta bélyegét a térség elmúlt évszázadaira. Politikai síkon találkozási pont: itt ütköztek össze az Osztrák-Magyar, Ottomán és Orosz Birodalmak expanziós törekvései. Ez a politikai dinamizmus különböző irányban befolyásolta a történeti folyamatokat és a kultúrát a Balkán területein. Ennek ellenére a különböző vallások szerepét a régióban gyakran alábecsülik. A valaha „Európa Jeruzsálemének” nevezett Szarajevó látványosan példázza a nem egyértelműen elkülönített, de a legtöbb esetben együttműködni sem képes vallások nehéz együttélését.⁴

Az egyesülés mint indulás a közös jövő felé?

„Az volt a fő probléma, hogy nem találták meg a valódi különbségek és a közös érdekek egyensúlyát.”⁵

1918-ban az egymással harcoló birodalmak összeomlásával óriási lelkesedéssel

(más néven a január 6-i diktatúrává). 1941 áprilisában német csapatok szállták meg az országot és több részre osztották: létrejött a Független Horvát Állam Boszniával és Hercegovinával, mely német csatlós lett, más részek olasz, német és magyar uralom alá kerültek. Ez a felosztás kifejezésre talált új félkatonai szervezetek létrehozásában is, horvát oldalon az usztasák, a szerbeknél pedig a csetnikiek révén.

„A Balkán: találkozási pont és olvasztótégely is.”

Négy évszázadnyi ottomán provinciái lét után az 1912-ben függetlenedő Albániára

// 1993|04|08

Az ENSZ felveszi tagjai közé az átmenetileg „Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság” néven nevezett államot, amíg megegyezés nem jön létre az elnevezését illetően.

// 1993|11|17

Létrejön a Nemzetközi Törvényszék (ICTY) a jugoszláviai humanitárius bűncselekmények kivizsgálására. Carla del Ponte less az első főügyész.

// 1992|04|05

Megkezdődik Szarajevó 1425 napos ostroma. Bosznia-Hercegovina egész területén súlyos harcok törnek ki.

// 1993|11|09

A mostari Óreg-híd elpusztul a heves horvát ágyúzás következtében. Az újjáépítés egészen 2004-ig tart.

esetleg Görögországból, Romániából és Bulgáriából áll. Metternich kancellár egyszer megjegyezte, „a Balkán a Rennweg-nél kezdődik” – annál az útnál, mely délkeleti irányban hagyja el Bécsset.² Máskor Winston Churchill mondta állítólag, hogy

kezdtek bele az első balkáni egyesítési folyamatba a délszláv népek. A szerbek, horvátok és szlovének első állama nem képviselt a nevében még számos további népcsoportot. Később, 1929-ben ez az állam alakult át Jugoszláv Királysággá

a szomszédjai által való megszállás és bekebelezés különböző időszakai vártak. 1944-ben Enver Hoxha vezetett be kommunista diktatúrát, mely felváltva működött együtt Jugoszláviával, a Szovjetunióval és Kínával. Később egy Jugoszláviával való konföderá-

NELEM PÁR SZÓBAN

ció terve is szóba került, végül azonban egyre inkább elszigetelődött az ország nemzetközileg; ezt az időszakot gazdasági és politikai nehézségek jellemezték. Csak az 1980-as években, Hoxha halála után kezdett normalizálódni a viszony a szomszédos és a nyugati államokkal. 1991-ben került sor az első többpárti választásra.

Jugoszláv partizánok 1943-ban kiáltották ki a Jugoszláv Szövetségi Népköztársasá-

a második világháborút követően. A központi személy az országban Josip Broz Tito marsall volt, a partizánok vezére, akit népszavazással miniszterelnöknek választottak, majd államfő lett. Jugoszlávia a maga útját járta, bár hasonlóképpen irányították, mint a Szovjetuniót. 1948-ban Tito szembe került Sztálinnal, és el nem kötelezett politikája széleskörű nemzetközi elisme-

Slobodan Milošević átvette a hatalmat Szerbiában. Az 1990-es évek elején tartották meg az első szabad,

monika_stadler

A velenceiek különösen szkeptikusak a Balkán integrációjának kérdésében, de még ők is elismerik a közös előnyöket, amikkel járhat.

Bassano, Olaszország

INFO Magyarország és a Balkán

Magyarország és a nyugat-balkáni államok kapcsolata több évszázadra nyúlik vissza. A 20. századra jellemző ellenségeskedés és rossz szomszédi viszony enyhülni kezdett a délszláv háborút követően, majd fokozatosan vált egyre jobbá. Milošević bukása után, a demokratizálódás kezdetével lehetővé vált a térség régi konfliktusainak rendezése. Ma Magyarország szorosan együttműködik a balkáni régióval gazdaságilag, kulturálisan és turisztikailag is, annak érdekében, hogy együtt teremtsük meg a terület stabilitását és a fejlődés alapvető feltételeit.

got, mely elnevezés 1963-ig használatban maradt, amikor is átnevezték Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársasággá. A pán-jugoszláv partizánok és a rojalista csetnikek szerepe döntő volt az ország

rest hozott neki. Számos probléma maradt azonban megoldatlanul: egyenlőség az etnikai csoportok között, gazdasági különbségek észak és dél között, a domináns nép-

pluralisztikus választást Jugoszláviában; Bosznia-Hercegovinában, Horvátországban és Szerbiában is nacionalista beállítottságú politikai erők ragadták magukhoz a hatalmat.⁶

¹ Kaplan, Robert D., „Die Geister des Balkans. Eine Reise durch die Geschichte und Politik eines Krisengebiets“, Hamburg 1993, S.22.

² Slavko Ninić im Gespräch mit Robert Sommer, in: Augustin. Die erste österreichische Boulevardzeitung, 4.2005.

³ Herm, Gerhard, „Der Balkan. Das Pulverfass Europas“, Düsseldorf, Wien, Moskau 1993, S.320.

⁴ „Sarajevo. Risse im Asphalt“, in: Ihlau, Olaf; Mayr, Walter, „Minenfeld Balkan. Der unruhige Hinterhof Europas“, Bonn 2009, S.111.

// 1995|08|04
Az „Oluja“ hadművelet keretében szerb civilek ezrei menekülnek Horvátországból és Bosznia-Hercegovinából Szerbiába.

// 1995|09|13
Görögország és Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság átmeneti megállapodást írnak alá, mely rendezi a legtöbb kérdést a két ország között. Utóbbi ezután vezet be október 5-én új nemzeti zászlaját: a nyolcsugarú nap kerül a Vergina-csillag helyére.

// 1995|07|11
A srebrenicai mészárlás Ratko Mladić parancsnoksága alatt. A boszniai szerb hadsereg közel 8000 bosnyák férfit és gyermeket mészárol le, miközben ENSZ csapatok is a térségben állomásoznak.

// 1995|08|30
NATO légitámadások indulnak a bosnyák szerb állások ellen. A cél, hogy a szerbek kivonják jelentős haderejüket.

felszabadításában az olasz és német megszállás alól. A Belgrád felszabadításához a Vörös Hadsereg által nyújtott segítségen kívül nem volt szükség szövetséges támogatásra a Jugoszláv állam visszaállításához

csoportok viszonya a kisebbségekhez. A reformok elégtelennek bizonyultak Tito 1980-as halálát követően. Koszovó nem sokkal később már köztársasági státuszt követelt magának, 1986-ban pedig

⁵ Banać, Ivo, „Jugoslawien 1918-1941“, in: Melčić, Dunja (Hg.), „Der Jugoslawienkrieg. Handbuch zu Vorgeschichte“, Verlauf und Konsequenzen, 2. Aufl., Wiesbaden 2007, S.166.

⁶ Džihic, Vedran, „Newcomer Balkan. Historischer Hintergrund.“ Vortrag Wiesbaden 9.12.2009.

A Rozafa vár.

A tarator egy albán étel: hideg uborkaleves, alapvetően hideg joghurtba kevert uborkából, fokhagymából, kaporból és olajbogyóból készül. 14 nemzeti park van az országban, melyek számos növény és állat menedékül szolgálnak, egyúttal érintetlen, turista-csalogató tájaknak adnak otthont. A legnagyobbak ezek közül a Prespa és a Shebenik-Jabllanice Nemzeti Parkok. Az Albánia szívében fekvő Berat városa az egyik legrégebbi település az országban. Az Osum-folyó partján fekszik, és sokan csak az Ezer Ablak Városának nevezik. Gjergj Fishta (1871 – 1940) ferences szerzetes az ország egyik leghíresebb írója. „Lahuta e Malcís” (A hegyvidéki lant) című művével megalkotta Észak-Albánia legnagyobb hősi eposzát.

Bosznia-Hercegovina

A hegyvidéki, erdős Bosznia-Hercegovina, de különösen a főváros, Szarajevó híres a törököktől az osztrákokig mindenholnan érkező hatások nyomairól. Vannak, akik az országot a keleti és a nyugati kultúra egyesüléseként definiálják, ami egy

Sidran is, akinek Emir Kusturica és mások számára írt forgatókönyvei nemzetközileg is jól ismertek. Az énekes Dino Merlint is sokan hallgatják jóval a hazája határain túl.

Az elnök háza Szarajevóban.

Horvátország

A kraváti – nyakkendő – neve a 17. századi Franciaországból ered, ahol csodálták az „à la croate” megkötött kendőt. Ahogyan Horvátország adta a férföltözetet, mára kötelező kiegészítőjét, úgy adta a horvát városok lenyűgöző építészeti stílusát az Osztrák-Magyar Monarchia, valamint a

ÖN TU

az 1998-as FIFA labdarúgó világbajnokságon elért 3. helyezést. Horvátország fő exportját tehát zseniális focistái jelentik a legnagyobb európai klubokba.

Városi élet Varaždinban.

Koszovó (az ENSZ BT 1244-es határozata szerint)

A szerbhorvát nyelvben a „kos” fekete-rigót jelent. Koszovó nevét a Rigómező után kapta (szerbül: Kosovo Polje, albánul: Fushë Kosovë), ami Prishtina mellett terül el. Földrajzilag Koszovó hegyekkel körülvett terület és mindig is fontos

// 1999|02|06
Megkezdődnek rambouillet-i béketárgyalások a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság és a koszovói albánok között.

// 2001|01|22
Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság területén az albán kisebbségi UCK és az állambiztonsági erők közötti konfliktus kiéleződik, amikor löni kezdik a tearcei rendőrsöt.

// 1995|11|21
A boszniai háború véget ér a daytoni egyezmény elfogadásával.

// 1999|03|24
A koszovói háború kezdete. A NATO légiereje megtámadja a Jugoszláv Szövetségi Köztársaságot (a harcok június 10-én érnek véget).

többsz nyelvű, többetnikumú és többváltású történelem lenyomata. A világhírű bosnyák Ivo Andrićot, a „Híd a Drinán” szerzőjét 1961-ben irodalmi Nobel-díjjal tüntették ki. Itt van még a költő Abdulah

reneszánsz Velence. Ennek egy példája a világörökség részét képező Dubrovnik. 2010-ben Split volt az atlétikai világbajnokság büszke házigazdája, de a horvát sport rajongóinak talán ennél is fontosabb

mezőgazdasági régió volt. Bora világhírű. Anton Pashku (1937 – 1995) a 20. századi koszovói albán irodalom kiemelkedő személyisége; avantgardista, aki erős hatást gyakorolt a rákövetkező írónemzedékekre. Prizrenben, Koszovó második legnagyobb

UDTA ?

Podgorica modern központja.

galmi szektorban. A gazdag bauxit és vasérc lelőhelyek szintén fontosak Montenegró gazdasága számára.

városában található Sinan Pasa Mecsetje, ami az ottomán időszak kulturális emléke. Nem csak, hogy ez a legnagyobb iszlám mecset az országban, de 43,5 méteres minaretje az egész Balkán legmagasabbja.

Prizren, Koszovó második legnagyobb városa.

Ohrid 1979-ben vált az UNESCO Világörökség részévé.

az UNESCO Világörökség részét képező óvárosáról híres, és minden nyáron az ország tükös fővárosává válik. Hosszan elnyúló hegyléc és összesen hét 2500 méter feletti csúcs teszik az itteni téli sportolást vonzóvá.

Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság

Új bejegyzés kerülhet a Világrekordok könyvébe; Sarchievo falu lakosai 3,15 tonna babot főztek meg egyszerre egy hatalmas üstben, túlszárnyalva az USA-beli Dél-Dakota 1,35 tonnás korábbi rekordját. Az európai kontinens legrégebbi obszervatóriumának maradványai több

Montenegró

II. Petrović-Njegoš Péter a 19. század első felében Montenegró uralkodója, egyszersmind az ország szerb ortodox egyházának herceg-püspöke volt; manapság azonban inkább ismerik az egyik legjelentősebb szerb nyelvű költőként, mint a haza védelmezőjeként.

Szerbia

Szerbia ma 7,4 milliós ország, gazdag történelme a középkorig nyúlik vissza. Gyönyörű kolostorai az ősi Bizáncot és az ortodox hagyományokat idézik fel a látogató számára. Miután a 19. században visszanyerte függetlenségét az Oszmán Birodalomtól, Szerbia volt az első balkáni állam, mely alkotmányos monarchiát vezetett be.

Belgrád belvárosa.

A szerb irodalom többek között olyan alkotóknak köszönheti nemzetközi népszerűségét, mint Danilo Kis, Bogdan Bogdanović vagy Milo Dor. A kortárs zenében a 2007-es Eurovíziós Dalfesztivált

// 2003|03|12

A nyílt utcán meggyilkolják a szerb miniszterelnököt. Slobodan Milosevicet kiadják a Nemzetközi Törvényszéknek (ICTY).

// 2004|03|15

Egy hamis sajtójelentést követően, miszerint szerbek albán gyermekeket fojtottak folyóba, pogromok kezdődnek a koszovói szerb kisebbség ellen.

// 2001|08|13

Megkötik az Ohridi Keretegyezményt. A Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság területén élő kisebbségek széleskörű jogokat kapnak.

// 2004|02|26

Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság elnöke, Boris Trajkovski meghal egy légi balesetben a bosznia-hercegovinai Mostar közelében. A baleset okai máig tisztázatlanok.

mint 3800 évesek, a hely neve Kokino. Az utóbbi idők leghíresebb sztárja, a nemzetközileg is elismert énekes-dalszerző Tose Proeski nemrég hunyt el alig 26 évesen, autóbalesetben. Ohrid városa, mely a hasonló nevű tó partján fekszik, leginkább

Úgy tűnik, Montenegró lenyűgöző természeti gazdagsága és erdős hegyvonulatai, melyekről az ország a nevét is kapta, ilyen poétákat voltak hivatottak szülni. Mégis inkább a csodaszép tengerpart biztosítja az ország magas jövedelmét az idegenfor-

megnyerő Maria Sefirovic és az egész balkáni régióban népszerű Željko Joksimovic alkottak maradandót.

A NYUGAT- BALKÁN EURÓPA SZÍVÉBEN

ALBÁNIA

főváros	Tirana
államforma	köztársaság
népességszám	3,14 millió
terület	28.748 km ²
GDP (per fő)	4.520 USD
gazdasági növekedési mutató	5,4 %
munkanélküliségi arány	13,0 %
vallások	Muszlim (70%), Ortodox Keresztény (20%), Katolikus (10%)
államfő	Bamir Topi
kormányfő	Sali Berisha

BOSZNIA-HERCEGOVINA

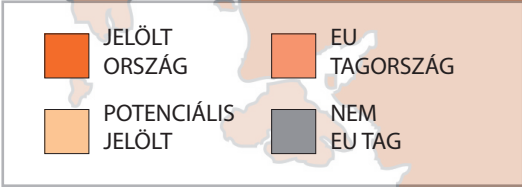
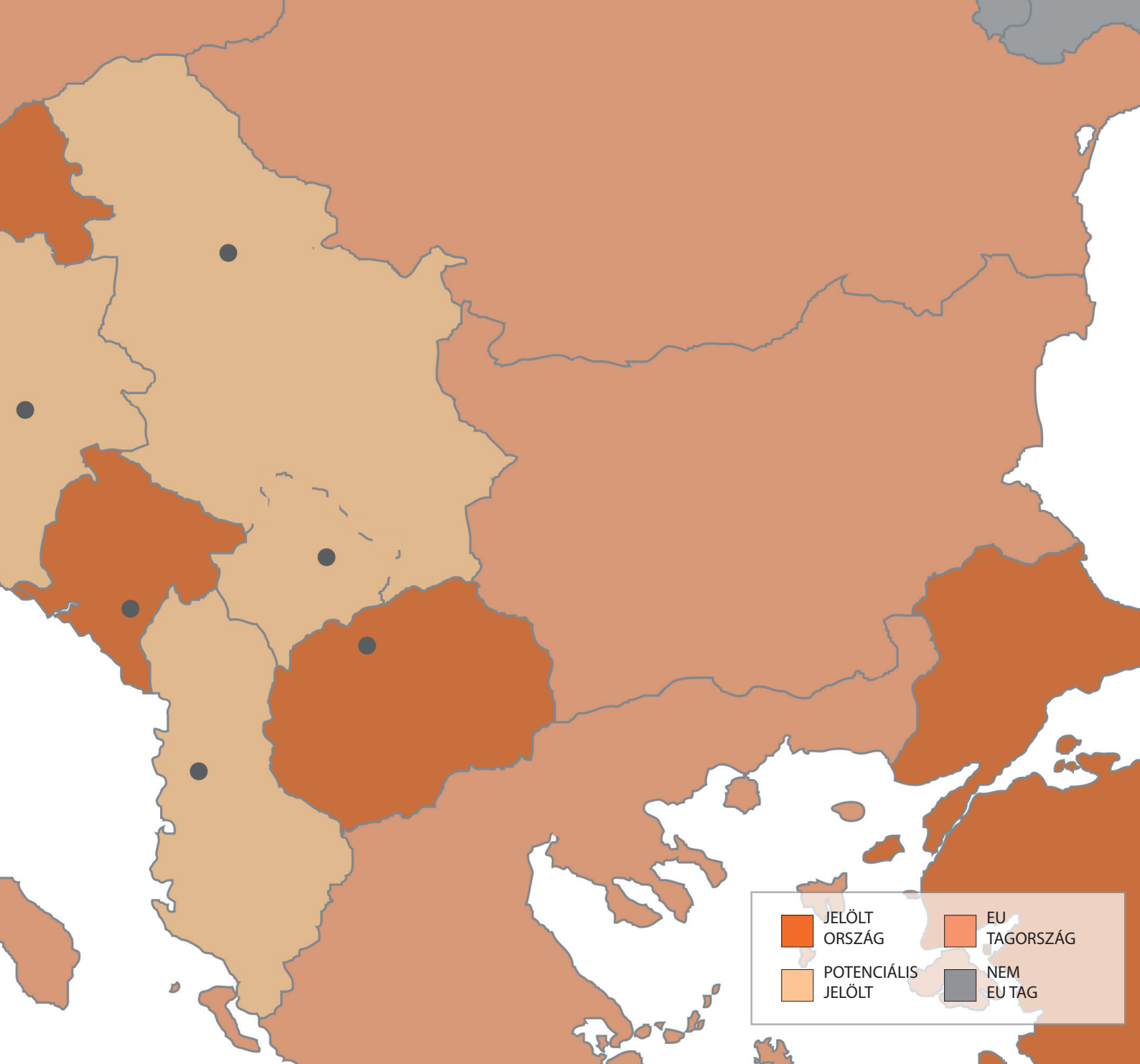
főváros	Szarajevó
államforma	köztársaság
népességszám	3,77 millió
terület	51.129 km ²
GDP (per fő)	4.520 USD
gazdasági növekedési mutató	5,4 %
munkanélküliségi arány	(nincs adat)
vallások	Muszlim, Ortodox Keresztény, Katolikus
államfő	3 fős elnökség, rotációs rendszerben elnökölnek
kormányfő	Nikola Špirić

HORVÁTORSZÁG

főváros	Zabráb
államforma	köztársaság
népességszám	4,43 millió
terület	56.542 km ²
GDP (per fő)	13.580 USD
gazdasági növekedési mutató	- 5,8 %
munkanélküliségi arány	9,1 %
vallások	Katolikus (90%), Szerb Ortodox (4%), Muszlim (1%)
államfő	Ivo Josipović
kormányfő	Jadranka Kosor

KOSZOVÓ (AZ EN TÁROZATA SZER

főváros	Prish
államforma	ENSZ
népességszám	1,76
terület	10.8
GDP (per fő)	(ninc
gazdasági növekedési mutató	5,4%
munkanélküliségi arány	45 %
vallások	Musz
államfő	Kato
kormányfő	jelen
kormányfő	Hash

NSZ BT 1244-ES HATÁROZAT (2010. JÚLIUS 23.)

államforma	közvetlen demokratikus köztársaság
népességszám	2,04 millió
terület	25.713 km ²
GDP (per fő)	4.130 USD
gazdasági növekedési mutató	-0,7%
munkanélküliségi arány	32,2%
vallások	Ortodox Keresztény, Muszlim, Katolikus
államfő	Gjorge Ivanov
kormányfő	Nikola Gruevski

MACEDÓNIA VOLT JUGOSZLÁV KÖZTÁRSASÁG

főváros	Szkojpe
államforma	közvetlen demokratikus köztársaság
népességszám	2,04 millió
terület	25.713 km ²
GDP (per fő)	4.130 USD
gazdasági növekedési mutató	-0,7%
munkanélküliségi arány	32,2%
vallások	Ortodox Keresztény (70%), Muszlim (25%), Katolikus
államfő	Gjorge Ivanov
kormányfő	Nikola Gruevski

MONTENEGRÓ

főváros	Podgorica
államforma	közvetlen demokratikus köztársaság
népességszám	0,6 millió
terület	13.812 km ²
GDP (per fő)	6.000 USD
gazdasági növekedési mutató	8,1%
munkanélküliségi arány	9,0%
vallások	Ortodox Keresztények, Katolikusok, Muszlimok
államfő	Filip Vujanović
kormányfő	Igor Lukšić (betölti)

SZERBIA

főváros	Belgrád
államforma	közvetlen demokratikus köztársaság
népességszám	7,35 millió
terület	77.474 km ²
GDP (per fő)	5.590 USD
gazdasági növekedési mutató	-3,0%
munkanélküliségi arány	13,6%
vallások	Ortodox Keresztények, Katolikusok, Muszlimok, Protestánsok, Zsidók
államfő	Boris Tadić
kormányfő	Mirko Cvetković

AZ UNIÓHOZ CSATLAKO

INFO Hasznos linkek és címek

Az Európai Bizottság magyar képviselői:

http://ec.europa.eu/magyarorszag/index_hu.htm

Európai Információs Pont
Magyarországon:

<http://europapont.blog.hu>

EUROinfo Magyarországon:

www.euroinfo.hu

EUROportál:

www.euportal.hu

Hírek és aktualitások az EU-ból:

www.eu-info.hu

EUROkultúr Pont:

www.kulturpont.hu

EUROdesk:

www.eurodesk.hu

Az EU ügyek online folyóírta:

www.bruxinfor.hu

EURactiv Magyarországon:

www.euractiv.hu

A magyar EU-elnökség hivatalos

honlapja:

www.eu2011.hu/

A Lisszaboni Stratégiának köszönhetően az elmúlt évtizedben több mint hatmillió munkahely jött létre, és az európai ipar sokat tett azért, hogy a tagállamokban is egyre több állás legyen. Az EU tagság másik fontos előnye a monetáris unió: a közös pénz leegyszerűsíti a kereskedelmet, mert minden eltérés az árakban észrevehető. Ráadásul a vételi és eladási ár ugyanakkora a különböző országokban, ami átlátható, egységes közös piacot tesz lehetővé Európában. A monetáris unió további szempontokból is egyszerűsödést hozott: nem csak a fogyasztók, de az üzletemberek számára is megszűntek a váltási költségek, hiszen nincs szükség többfajta pénznem használatára. Az új fizetőeszköz bevezetése nyomán az árak hozzávetőlegesen egy szintre kerültek az EU tagállamokban, megkönnyítve egymás között a kereskedelmet. A nemzeti valuták megszüntetésével a tagországok rákényszerültek, hogy csökkentsék termékeik árait, hogy ezek egy szinten maradjanak. További előnyei az EU-tagságnak a környezetvédelem és a háború megelőzése; ez talán kulcskérdés ebben a térségben. A környezet megóvása az emberi létezés szempontjából alapvető fontosságú. Az EU ezen felül mindent megtesz, hogy minden eszközzel megvédje az

tosítása, ennek érdekében együttműködik a határain túli területekkel, így a Balkánnal, Észak-Afrikával, a Kaukázussal, a Közel-Kelettel és más szövetségeivel. Az Európai Egységes Piac, a monetáris unió, a környezetvédelem és a háború megelőzése az EU-tagság legnagyobb előnyei; vannak azonban hátrányok is.

„Az Európai Egységes Piac, a monetáris unió, a környezetvédelem és a háború megelőzése az EU-tagság legnagyobb előnyei.”

// 2004|05|16
Horvátország hivatalosan tagjelölt orszaggá válik.

// 2004|05|01
Szlovénia az Európai Unió tagjává válik.

// 2004|03|22
Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság benyújtja csatlakozási kérelmét az Európai Unióhoz.

// 2004|12|17
Az Európai Tanács döntést hoz a csatlakozási tárgyalások megkezdéséről Horvátországgal.

európai népeket a terrorizmustól. A 2007-es Lisszaboni Egyezmény alapján az EU legfontosabb céljai közé tartozik tagjai védelmének és biztonságának biz-

A legfontosabb hátrány a nemzeti önállóság bizonyos fokú elvesztése. A csatlakozó országok beleegyeznek, hogy követik az EU előírásait akkor is,

CSATLAKOZÁS ÁRA ÉS ELŐNYEI?

ha azok esetleg ellentétesek a nemzeti irányelveikkel; a csatlakozással felad-
ják szuverenitásuk bizonyos elemeit. Továbbá, ha valamely tagállamot egy ügy-
ben felelősségre kell vonni, az Európai Unió Bírósága (ECJ) felkéri, hogy intéz-
kedjen a kérdésben, ha pedig ezt nem teszi, pénzbüntetésre számíthat. A nem-
zeti szuverenitás tehát az EU törvényei-
nek elfogadásával valamelyest csökken. A tagság másik hátránya a kis államok ke-
vés befolyása; különösen látványos ez az általános biztonsági kérdések esetében. Másképpen úgy is fogalmazhatnánk, a kis államoknak kevesebb beleszólása van a biztonságpolitikai ügyekbe. Ezen felül a nagyobb tagállamoknak, mint amilyen például Németország vagy Franciaország, nagyobb a geopolitikai befolyásuk is.

Látnunk kell, hogy a csatlakozásnak meg-
van a maga ára. Ezt az árat pedig el kell fo-
gadni annak érdekében, hogy biztonságos,
stabil és barátságos környezetbe kerüljön
az ország.

	--	++
Árak	Az EU-bővítés költséges a tagállamok számára. A gazdagabb országok hozzájárulásuk révén még dominánsabbak lesznek Európában.	A Strukturális Alapokból hatalmas össze- gek áramolnak vissza a tagállamokhoz. A nagy exporttal rendelkező tagok profitál- nak az új országok felvásárló erejéből.
Munkaerőpiac	Mivel egyre több cég költözik Közép- és Kelet-Európába, munkahelyek szűnnek meg jelenlegi helyeiken.	Költségkímélési okokból sok cég már most EU-tagjelölt országokban gyártja vagy állítja össze termékeit. A munkaerő nemzetközi megosztása növeli a cégek versenyképességét, ezáltal több munka- helyet teremt.
Bűnözés	Az EU-bővítés a szervezett bűnözés térnyerésével is együtt jár.	A rendőrségi és bírósági szervek nemzetközi együttműködése és egész Európában egységes alapelvei növelik a (szervezett) bűnözés elleni küzdelem hatékonyságát. Igaz ez a drog- és emberkereskedelemre, pénzmosásra, autólopásra és a terrorizmus elleni küzdelemre is.
Környezet- védelem	A csatlakozni készülő országok környezetvédelmi normái messze elmaradnak az EU-sztenderdektől.	A környezetszennyezés nem ismer országhatárokat, ennél fogva egész Európa érdeke a csatlakozó országokban történő környezetvédelmi fejlesztés. A tagországok rendelkezésre tudják bocsájtani a szükséges technológiákat.
Migráció	A régi és új tagok közötti eltérés miatt a fejlettségben jelentős migráció várható. Ez veszélyeztetni fogja a munkahelyeket, egészségügyi és szociális rendszereket, valamint a társadalmi békét a jelenlegi tagországokban.	Minden bővítési szakaszhoz társultak ezek a félelmek. A csatlakozással együtt járó, jobb gazdasági helyzet azonban sok új munkahelyet teremtett az új tagországokban. A félt migrációs hullám elmaradt.

// 2005|12|17
Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság hivatalosan EU-tagjelölt orszaggá válik. A tárgyalások kezdetekor azonban rögtön szüneteltetik is azokat.

// 2007|10|16
Horvátországot két évre az ENSZ Biztonsági Tanács ideiglenes tagjává választják.

// 2005|10|04
Horvátország csak azt követően kezd tárgyalásokat a teljes csatlakozásról, hogy az EU külügyminiszterei is döntést hoznak.

// 2006|06|03
Montenegró kikiáltja függetlenségét.

JOGI NYILATKOZAT

(c) 2011 Konrad-Adenauer-Stiftung e.V.
Ez a kiadvány az Európai Unió támogatásával jött létre. A kiadvány tartalmáért kizárólag a Konrad-Adenauer-Stiftung e.V. és a Szövetség a Polgári Magyarországiért Alapítvány felel és semmi esetre sem értelmezhető az Európai Unió véleményeként.

CÍM: „Az EU nyugat-balkáni bővítésének folyamata: Nyíljon meg és legyen részese!”
KIADÓ: Konrad-Adenauer-Stiftung, Avenue de l'Yser 11, 1040 Brüsszel – Belgium

PROJEKT MENEDZSER: Anna Reismann (Konrad-Adenauer-Stiftung, Brüsszel – Belgium)
SZERZŐK: Holger-Michael Arndt, Markus W. Behne, Alexander Burka (CIVIC-Institute for international Education, Düsseldorf – Németország)
Az 5. oldalon (kék dobozban), a 10-11. és a 15. oldalon található szövegeket a kiadvány támogató szervezetei írták. A jelen kiadást támogató szervezetekről a részleteket lásd a hátsó borítón.
LÁTVÁNYTERV ÉS TÖRDELÉS / SZERKESZTÉS: Lazar Backović

Egység, mint önként vállalt kötelezettség

Az európai integrációs folyamat a második világháborút követő években indult el. Az alapítók megértették, hogy az európai nemzetállami elkülönülés hozta magával a két világháború katasztrófáját a 20. század első felében. Csakis az integráció megvalósítása, a meglévő határok elfogadása és a demokratikus lét különböző formáinak tiszteletben tartása az egymással szomszédos országok

Az Európai Unióról szóló szerződés preambulumban a következők olvashatók:

„ÖSZTÖNZÉST MERÍTVE Európa kulturális, vallási és humanista örökségéből, amelyből az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen jogai, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, valamint a jogállamiság egyetemes értékei kibontakoztak,

EMLÉKEZTETVE az európai kontinens megosztottsága megszüntetésének történelmi fontosságára és annak szükségességére, hogy a jövő Európájának kialakításához szilárd alapokat teremtsenek”¹

A Nyugat-Balkán népei közti háborúk végével Európa egyesítése az Unió önként vállalt, alapvető kötelezettsége.

Az egyesítés eszméje, a tagok közti béke garantálása nem erő kérdése – ahogy a történelmi „egyesítések” esetében volt –, hanem egy nép és választott kormányának szabad döntése. Így aztán a szerződés is világosan megfogalmazza, hogy a tagok közé való felvételét kérvényezni kell:

„49. cikk

Bármely olyan európai állam kérheti felvételét az Unióba, amely tiszteletben tartja a 2. cikkben említett értékeket, és elkötele-

benyújtania, amely a Bizottsággal folytatott konzultációt és az Európai Parlament tagjainak abszolút többségével elfogadott egyetértését követően arról tagjainak többségével határoz. Az Európai Tanács által megállapított feltételeket figyelembe kell venni.

A felvétel feltételeit és az Unió alapját képező szerződéseknek a felvétel miatt szükségessé váló kiigazításait a tagállamok és a felvételét kérő állam közötti megállapodás rendezi. Ezt a megállapodást alkotmányos követelményeinek megfelelően valamennyi szerződő államnak meg kell erősítenie.”

Terjeszkedő birodalmak

Számos kiterjedt, multikulturális birodalomról tud a történelem. Az elméletek szerint a központi hatalom számára rendelkezésre álló erőforrások korlátozottsága miatt nem tudták megakadályozni a perifériák elszakadását. Különösen a katonai erő volt alkalmatlan egész birodalmak egyben tartására; a kulturális, gazdasági és morális fölény – akár valódi, akár csak hihető –, hatékonyabb eszközök a hosszú távú fennmaradáshoz. De mi igaz ebből az Európai Unióra?

Az Európai Unió nem egy birodalom. Nincsen erős központi hatalma, vazallusok-

brigitte_macaria

Délkelet-Európán keresztül a Balkán a mediterrán területekkel érintkező arcát mutatja, mely így kultúrák sajátos elegyét hozza létre.

Bécs, Ausztria

részéről garantálhatja az államok közötti békét.

A hidegháborút követően is ez a megfontolás vezetett Kelet-Európa integrációjához. Európa egyesítésének eszméje

// 2008|02|17
Koszovó kinyilvánítja függetlenségét. Mindaddig huszonkét EU tagállam ismerte el államiságát.

// 2008|12|15
Montenegró beadja kérvényét a teljes jogú tagságra.

// 2008|01|01
Szlovénia lesz az Európai Unió Tanácsának soros elnöke.

// 2008|09|09
Szerbia aláírja a Stabilizációs és Társulási Megállapodást, további egyeztetések céljából.

az Európai Unió legfontosabb irányelvei között szerepel.

zett azok érvényesítése mellett. A kérelemről értesíteni kell az Európai Parlamentet és a nemzeti parlamenteket. A kérelmező államnak a kérelmet a Tanácshoz kell

kal a perifériáján. Minden tagállam egyenlő jogokkal és kötelezettségekkel bír. Az Európai Unió kulturális alapja a különbségek tisztelete. Az emberiség, polgári jogok,

MEKVŐ UNIÓ?

jogállamiság, demokratikus képviselő és a kisebbségi jogok egyetemes alapelvek; bármely nép és európai állam, mely hajlandó ezen elveknek alárendelni magát, az EU tagja lehet és mint ilyen, felelős megvalósításukért és fenntartásukért.

„Minden tagállam egyenlő jogokkal és kötelezettségekkel bír.”

Harmónia és örök béke?

Ez minden vita, küzdelem és háború vége

szükséges a demokratikus társadalmak, így az Európai Unió számára is. A vita civilizált formái annál is inkább fontosak, hogy ezek adják a békés fejlődés alapját.

Az ellentétes érdekek európai módon való kezelése azt jelenti, hogy legitim, képviselői intézmények döntenek róluk, a nyilvánosság előtt, a kisebbségi jogok figyelembe vételével és jogi keretek között. Ez se nem harmónia, se nem az érdekek visszaszorítása. De nem is csupán alapelv, hanem kötelezettség is a résztvevő, önkormányzati társadalmak és demokratikus vezetésük számára.

Egy hang a globalizált világban

A világhatalmak 21. század eleji összehasonlítása azt mutatja, több európai állam gazdasága még mindig az élvonalba tartozik. Az államok méretét tekintve azonban – lakosságszámaikat nézve – Európa ezen népei már nem azok a „főszereplők”, akik száz évvel ezelőtt voltak. A politikai befolyás azonban mindkét tényezőhöz kötődik: a gazdasági hatalomhoz és a népességszámhoz. Az európai államok egyesítésével az EU befolyásos globális szereplővé válhat; a siker érdek-

Hol vannak az Európai Unió határai?

Az Európai Unióról szóló szerződés 49. és 6. cikkei alapján bármely európai állam, mely elfogadja a szabadság, a demokrácia, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok, valamint a jogállamiság alapelveit, jelentkezhet

aleksandar_korlevski

Az újbóli közeledés az Európai Unióhoz a fiatalok intellektuális potenciáljának nagyobb mobilitását fogja eredményezni.

Bitola, Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság

tagállamnak. Figyelembe véve a nyugat-balkáni országok földrajzi helyzetét és történelmi-kulturális kötelékeiket az EU-tagállamokkal, nyilvánvaló, miért közös a jövőjük az Európai Unióéval. Az „európai állam” meghatározása azonban nem könnyű, mivel a közös értékek révén földrajzi határokat is áthidal. Végül csak az dönthet, az európaiak hol húzzák meg saját határaikat; a demokratikus társadalmak körében nincs olyan külső hatalom, mely meghatározná, „ki kicsoda”.

// 2009|04|28
Albánia beadja felvételi kérelmét az Európai Unióba.

// 2009|12|19
Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság, Montenegró és Szerbia állampolgárai vízummentesen utazhatnak a schengeni övezet országaiba.

// 2009|04|01
Albánia és Horvátország NATO tagok lesznek. Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság csatlakozási tárgyalásait meghosszabbítják, amíg kölcsönösen elfogadható megállapodásra jutnak Görögországgal az elnevezést illetően.

// 2009|09|11
Szlovénia és Horvátország megegyezésre jutnak határvitájukban, így Szlovénia visszavonja vétőjét. A csatlakozási tárgyalások Horvátországgal folytatódnak.

lehetne, ahogy a felvilágosodás filozófusai „megjósolták”. De nem az – kivéve a háborúk megszűnését! A vita és küzdelem

ben viszont a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy ez Európai Uniónak közös akarata, közös politikája és közös hangja legyen.

¹ Az Európai Unióról szóló szerződés preambuluma (lisszaboni verzió).

MIT TEHETÜNK AZ OSZTÁLY

Európa: aktív tanulás

A nyugat-balkáni régió különleges Európai szemmel nézve; mégis jó apóként szolgál az EU értékeinek és struktúrájának megvitatására, a fiatal európaiak közötti lehetőségek és akadályok számba vételére. Ez a formális és nem formális oktatásban egyaránt fontos.

A jelen brosúrában közölt szövegek nagy része jól használható az EU és a jelentkező országok elemzésére. Hagyományos másolatok készítése megengedhető oktatási céllal; néhány feladathoz, vagy a „feladatlap” segítségével tartott órához kifejezetten szükségesek a másolatok. A különféle szövegelemzések a polgári ismeretek és más tantárgyak esetében is hasznosan alkalmazható, probléma-központú megközelítést tesznek lehetővé.

Azonban az Európáról és a tagországokról való tanulás alkalmas arra is, hogy a tanulók fejlessék gondolkodási és kommunikációs kompetenciáikat. Biztassuk hát őket, hogy legyenek részesei a folyamatnak! Tervezzük meg, mit tanulunk először és miről beszéljünk ezt követően – közben a tanár csak segítőként van jelen

Kezddhetünk a „feladatlap”, mely a 15. oldalon található. Itt előkészített feladatokat fog találni, melyeket sokszorosíthat. A következő bekezdésekben néhány tippet olvashat a használatukhoz.

Hogyan dolgozzunk a „feladatlap”?

A 15. oldalt teljes egészében vagy részben is lemásolhatja, hogy tanulói dolgozzanak rajta.

Az első feladatot elő kell készíteni, a 15. oldal másolatait csak az első feladat befejezése után osszuk ki. A harmadik feladathoz kérjük, másolja le a 2. és 3. oldalakat. A tanulók három csoportban dolgozhatnak a szöveggel: egy foglalkozik a béke, egy a demokrácia és egy az anyagi javak kérdésével. Készítsenek gondolat-térkép poszteren és mutassák meg a többieknek. Az 5. feladathoz másolat szükséges a 6. és 7. oldalakról.

Szürke betűkkel a válaszokat szedtük a 2. feladathoz, melyek alacsony kontrasztú másolatokon nem fognak megjelenni.

Első feladat: „Másolás Kihívással”

// 2010|03|01
A bosnyák külügyminiszter bejelenti: országa az év végéig benyújtja csatlakozási kérelmét.

// 2010|07|22
A Nemzetközi Bíróság kimondja: Koszovó függetlenségének kinyilvánítása nem sértett nemzetközi törvényt.

// 2009|12|22
Szerbia beadja felvételi kérelmét az Európai Unióhoz.

// 2010|06|30
A csatlakozási folyamat utolsó három fejezetének tárgyalása kezdődik meg az EU és Horvátország között.

Használjuk ezt eredeti példányként a feladathoz.

A tanulók négyfős csoportokba rendeződnek, csak egy darab papírra és tollra van szükségük. Magyarázzuk el a feladatot és jelezzük a lépéseket:

- Egy tanuló minden csoportból kijön a tanári asztalhoz
- 30 másodpercig nézik az eredeti térképet a tanár asztalán
- A tanulók visszamennek csoportjaikhoz
- Elmondják és lerajzolják két perc alatt, mit láttak a papíron
- Ezután egy másik tanuló jön a tanári asztalhoz minden csoportból és 30 másodpercig tanulmányozza az eredetit
- Visszamennek, elmondják és lerajzolják két perc alatt, mit láttak
- A többiek megvitathatják, mire figyeljen oda a következő legjobban

A feladatnak akkor van vége, amikor a negyedik tanuló is visszatért és az általa megfigyelteket rögzítették a rajzon. Ezután a tanár kiosztja az előkészített má-

a párbeszéd során. A borsúra lehet az első lépés afelé, hogy többet tudjunk meg Európáról és a nyugat-Balkánról.

Előkészületképpen készítsünk másolatot a 8-9. oldalakon található térképről az országismereti információk nélkül.

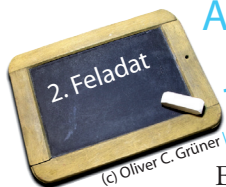
solatokat, a tanulók pedig összehasonlítják azt a saját eredményükkel. Az osztály megbeszéli, könnyű, vagy nehéz volt-e a feladat, illetve mi volt meglepő és mi bizonyult kihívásnak.

NYITÁSTEREMBEN ÉS AZON TÚL?

Másolás kihívással

A csoportod által készített másolat vélhetően tartalmaz hibákat is. Vesd össze munkátokat az eredetivel és készíts jegyzeteket. Beszéljétek meg, miért születtek hibák is?

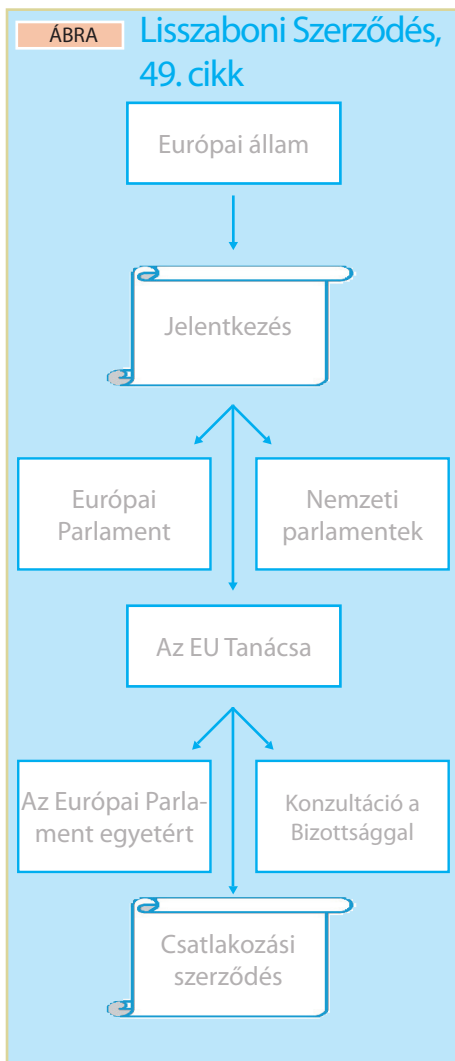

A felvétel jogi folyamata

A következő részlet az Európai Unióról szóló szerződésből van. Ez adja meg a nyugat-balkáni államok felvételének jogi kereteit. Írd be a kulcsszavakat az ábrába!

A Lisszaboni Szerződés 49. cikke

„Bármely (...) európai állam kérheti felvételét az Unióba (...). A kérelemről értesíteni kell az Európai Parlamentet és a nemzeti parlamenteket. A kérelmező államnak a Tanácshoz kell benyújtania, amely a Bizottsággal folytatott konzultációt és az Európai Parlament tagjainak abszolút többségével elfogadott egyetértését követően arról tagjainak többségével határoz. Az

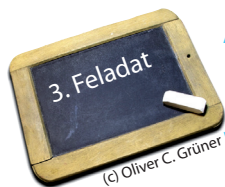
// 2010|12|12
Megtartják az első parlamenti választásokat Koszovó függetlenségének kinyilvánítása óta. Az EU-megfigyelők szerint súlyos csalásokról érkeznek bejelentések; öt választási körzetben új választásokat írnak ki.

// 2010|12|17
Montenegró hivatalosan EU-tagjelölt állammá válik.

// 2010|09|09
Szerbia kijelenti: kész tárgyalásokat kezdeni Koszovóval.

// 2010|12|15
Albánia és Bosznia-Hercegovina állampolgárai vízmentesen utazhatnak a schengeni övezet országába.

Európai Tanács által megállapított feltételeket figyelembe kell venni.”

Az EU-ban

A kiosztott szöveg választ ad a kérdésre:

Miért csatlakozzon egy ország az EU-hoz? Elemezzétek a csoportban az okok egyikét: béke, demokrácia, anyagi javak. Készítsetek gondlattérképét poszterre és mutassátok be az osztálynak. Vitassátok meg, melyik lehet az okok legfontosabbja, és hogy vannak-e még más okok is!

Schengen

Az oldalon található „eseménysorban” megtalálod a „schengeni övezet” kifejezést. Nézz utána az Európai Unió honlapján (http://europa.eu/travel/doc/index_hu.htm), miért fontos a nyugat-balkáni államoknak a csatlakozás ehhez a zónához. Írj egy rövid történetet valakiről a te korosztályodból, aki az „eseménysorban” említett országok egyikében él. Írd le, mit gondolsz arról, milyen a schengeni övezetben élni.

Nézz utána egy országnak

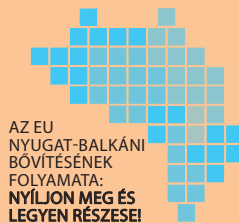
Írd le a hét nyugat-balkáni ország egyikének útját az Európai Unióba. Mik a sajátos aka-

dályok az esetében? Mik az ország legnagyobb erősségei? Mikor válik az EU tagjává?

Hasonlítsd össze országodat valaki máséval az osztályból.

Ez a kiadvány a *Az EU nyugat-balkáni bővítésének folyamata: Nyíljon meg és legyen részese!* PRINCE projekt keretében jött létre. Érdekes tudnivalókkal látja el az olvasót a nyugat-balkáni országok történelméről, útjukról az Európai Unióba, valamint szociális, kulturális és vallási sokszínűségeikről. Segít továbbá megérteni az EU bővítési politikáját és annak működését.

A PRINCE projekt tanároknak, közoktatással foglalkozó civil szervezeteknek, helyi állami szervezeteknek és politikai szereplőknek, valamint újságíróknak szól. Nyolc európai országból vesznek benne részt a *Politikai Alapítványok Európai Hálózatának (ENoP)* tagjai.

LÁTOGASSA MEG BLOGUNKAT ÉS CSATLAKOZZON HOZZÁNK FACEBOOK-ON!

WESTERNBALKAN.BLOGSPOT.COM | FACEBOOK: EU-ENLARGEMENT PROCESS TOWARDS THE WESTERN BALKAN STATES

A KIADVÁNYTÁMOGATÓI

Szabadság, igazságosság és aszolidaritás alapvető elvei határozzák meg a Konrad Adenauer Alapítvány (KAS) működését. A KAS egy politikai alapítvány, mely szoros kapcsolatban áll a németországi Kereszténydemokrata Unióval (CDU). Mint a CDU társalapítója és a Német Szövetségi Köztársaság első kancellárja, Konrad Adenauer (1876-1967) egyesítette a keresztényszociális, a konzervatív és a liberális hagyományokat. Európai és nemzetközi együttműködési munkáink során azon dolgozunk, hogy az emberek képesek legyenek saját életük felett önrendelkezve, szabadon és méltóságban élni. Olyan értékekkel teli felajánlásokat teszünk, amelyek segítenek megfelelni Németországnak az egyre növekvő felelősségében az egész világon.

A Polgári Magyarországért Alapítvány segít Magyarországot erős, biztonságos országgá tenni, mely a nemzeti öntudatra, a történelem alapos ismeretére és a biztos morális alapokon nyugvó emberiségre épül, valamint amely képes továbbörökíteni meglévő értékeit, megőrizni a természeti környezetet a jövő generációk számára és biztosítani az egészséges élet lehetőségét. Az Alapítvány széleskörű kapcsolattrendszert épített ki Európában más alapítványokkal, és tagja a *Politikai Alapítványok Európai Hálózatának (ENoP)*.